

Nr 567

Av herr **Edström**, om rätt för skattskyldig att i vissa fall utnyttja allmänna avdrag och ortsavdrag i annan kommun än hemortskommunen.

Enligt 46 § kommunalskattelagen äger skattskyldig åtnjuta avdrag från den i hemortskommunen skattepliktiga inkomsten för vissa utgifter, som ej är hänförliga till viss förvärvskälla. Till dessa s. k. allmänna avdrag hör periodiskt understöd och därmed jämförlig periodisk utbetalning, folkpensioneringsavgift samt premier och andra avgifter som den skattskyldige för sig eller för sin make och sina omyndiga barn erlagt för sjukförsäkring, kapitalförsäkring, arbetslöshetsförsäkring samt vissa sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Avdragsrätten för sistnämnda premier och avgifter är begränsad till vissa belopp. Till de allmänna avdragen hör även det särskilda avdrag som tillkommer gift kvinna som haft inkomst av rörelse eller av eget arbete. Slutligen hänföres hit avdrag för underskott å förvärvskälla, vilket må åtnjutas endast från inkomst i den kommun, där förvärvskällan skall tagas till beskattning.

Förutom ovan nämnda allmänna avdrag äger skattskyldig enligt 48 § kommunalskattelagen åtnjuta ortsavdrag från den i hemortskommunen taxerade inkomsten.

I huvudsak får sålunda här berörda avdrag åtnjutas endast i hemortskommunen. Detta förhållande kan i vissa fall medföra att den skattskyldige icke kan utnyttja honom tillkommande avdragsrätt, nämligen om han icke haft någon inkomst i hemortskommunen eller denna är låg. Han kan visserligen ha haft inkomst av fastighet eller rörelse i annan kommun, men mot denna inkomst får alltså som regel icke något av ifrågavarande avdrag avräknas.

Kommunalskatteutredningen uttalade i ett betänkande 1942, att gällande ordning icke vore tillfredsställande. Principen om kommunen såsom ett slutet beskattningsområde syntes beredningen icke kunna tillmätas oinskränkt giltighet i ett beskattningssystem, vilket som vårt byggde på skatteförmågeprincipen. Skatteförmågan hos en skattskyldig med förvärvskällor inom flera kommuner kunde icke bedömas med hänsyn till förhållanden inom varje kommun för sig. Först genom ett sammanställande av den skattskyldiges samtliga förvärvskällor i de olika kommunerna kunde en samlad och riktig bild av hans skatteförmåga erhållas. Av dessa

skäl ansåg beredningen det bäst stå i överensstämmelse med grunderna för vårt skattesystem, att ortsavdragens storlek bestämdes under hänsynstagande till den skattskyldiges samtliga taxerade inkomster.

Frågan togs därefter upp av 1944 års skattesakkunniga, som i ett betänkande 1945 (SOU 1945:35) kom till samma principiella ståndpunkt som kommunalskatteberedningen och i enlighet härmed föreslog, att de allmänna avdragen samt ortsavdragen skulle, därest de icke helt kunde utnyttjas i hemortskommunen, få avräknas från skattepliktig inkomst, som den skattskyldige haft i annan kommun.

I anledning av år 1948 väckta motioner uttalade bevillningsutskottet, att det enligt utskottets mening vore önskvärt, att en ändring av gällande bestämmelser i här berörda avseende komme till stånd. Utskottet ansåg sig, på grundval av inhämtade upplysningar, kunna utgå från att proposition i ämnet skulle komma att föreläggas 1949 års riksdag. Någon proposition framlades emellertid icke. Skattesakkunnigas betänkande överlämnades under hand till 1950 års skattelagssakkunniga.

I ett betänkande i anledning av vid 1953 års riksdag väckta motioner uttalade bevillningsutskottet, att utskottet i ett tidigare betänkande vid samma års riksdag tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om en omläggning av fastighetsskatten så att densamma skulle inarbetas i den kommunala inkomstskatten. Därigenom skulle ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga komma att få åtnjutas även från den i den kommunala inkomstskatten inarbetade fastighetsskatten. Enligt utskottets uppfattning komme orättvisorna i fråga om avdragsrätten till följd härav att bli än mer påtagliga. Frågan om utnyttjande av avdragen komme nämligen nu att få betydelse även i de fall, då tidigare på grund av garantiskatteavdraget någon till kommunal inkomstskatt beskattningsbar inkomst icke uppkomme. Utskottet ville därför än en gång understryka den av riksdagen redan 1948 uttalade meningen, att en ändring av ifrågavarande bestämmelser vore önskvärd. Under åberopande av vad sålunda anförts ansåg utskottet det lämpligt att denna ändring icke trädde i kraft senare än den föreslagna omläggningen av fastighetsbeskattningen.

Den av 1953 års riksdag beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen träder i kraft vid innevarande års taxering d.v.s. för beskattningsåret 1955. Jag finner det därför synnerligen angeläget att de av riksdagen tidigare begärda ändringarna i kommunalskattelagen kommer till stånd utan ytterligare tidsutdräkt.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till 1957 års riksdag om sådan ändring av kommunalskattelagen att, därest skattskyldig

icke kan utnyttja allmänna avdrag och ortsavdrag i hem-
ortskommunen, denna avdragsrätt må åtnjutas från till
kommunal inkomstskatt skattpliktig inkomst i annan
kommun än hemortskommunen.

Stockholm den 26 januari 1956

Walter Edström
